

T.C.
DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI
Kuzeydoğu Akdeniz Genel Müdür Yardımcılığı

Sayı : 31524447-401.11.1-2013/625075
Konu : Soru önergesi

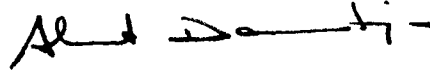
15 **12** **2013**

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: 01.07.2013 tarih ve 43452547-120.00-131041 sayılı yazıları.

İğdır Milletvekili Sayın Sinan Oğan'ın, İlgi'de kayıtlı 7/26261 esas numaralı soru önergesinin yanıtı ilişikte takdim edilmiştir.

Saygılarımla arzederim.

Ahmet DAVUTOĞLU
Dışişleri Bakanı

Ek:1

T.C.
DIŐIŐLERİ BAKANLIĞI

(625075 sayılı yazının ekidir.)

İĞDIR MİLLETVEKİLİ SAYIN SİNAN OĞAN'IN
7/26261 SAYILI SORU ÖNERGESİ

SORU

Türkiye'nin komőu ölkeleriyle ilişkilerindeki en belirleyici hususlardan birisi de Türk Azınlıklardır. Batı Trakya Türk Azınlıklarının karşı karşıya kaldıkları sorunların tespiti ve bu sorunların giderilmesi Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin ve bu devletin vekilleri olarak bizlerin en birincil görevlerindendir. Bu sorunların en başında da kendi dini geleneklerine sahip çıkan Batı Trakya Türk Azınlığı'nın eşitlikçi hak ve sorumluluklardan yoksun olmaları gelmektedir. Bu bağlamda;

- 1) Yunanistan'da Müftüler nasıl seçilmektedir? Buradaki Türk Azınlığın ve Yunan Hükümeti'nin Müftü seçimindeki rolleri nelerdir? Bu seçimdeki etkileri oransal olarak nasıl açıklanabilir?
- 2) Türkiye'de Ortodoks Kilisesi'ne bağlı olan ve bizdeki Müftüye karşılık gelen Patrik ve Sen Sinod'ların seçilmesinde kimler söz sahibidir ve oransal olarak seçime etkileri nasıl açıklanabilir?
- 3) Batı Trakya'daki Türk Azınlığın Lozan Andlaşması'yla korunan kendi dini görevlilerini belirleme hakları gözetilmekte midir?
- 4) Hükümetimizin Yunanistan'daki Türk Azınlığın, Yunan halkı ile eşit hak ve sorumluluklara sahip olabilmesi için bir çalışması var mıdır? Varsa neler yapmaktadır?

CEVAP

Azınlıklar ölkemiz ile Yunanistan arasındaki ilişkilerin önemli boyutlarından birini oluşturmaktadır. İlişkilerimizin bu boyutunda yürüttüğümüz çalışmaların hedefi, Yunanistan'daki Azınlığımızın uluslararası hukuktan kaynaklanan tüm haklarından yararlanmalarını ve nihayetle, Azınlıkların Yunanistan ile ölkemiz arasında bir dostluk köprüsü işlevi görmelerini sağlamaktır.

Batı Trakya Türk Azınlığı'nın (BT TA) dini liderleri olan Müftülerini seçme hakkı, 1913 Atina Andlaşması'yla öngörölmüş, 1920 yılında kabul edilen 2345 sayılı yasayla Yunan iç hukukuna dercedilmiş ve 1923 Lozan Barış Andlaşması'yla güvence altına alınmış olmasına rağmen, bu hak 1990 yılından bu yana Yunan makamlarınca tanınmamaktadır.

1913 Atina Andlaşması temelinde iç hukuka yansıtılan ve Müftölük makamına ilişkin ayrıntılı düzenlemeleri içeren 2345/1920 sayılı kanun, 1990 tarihli bir Cumhurbaşkanlığı Kararnamesiyle yürürlükten kaldırılmış ve Batı Trakya'daki Müftölük kurumunun bağlı olacağı 182 sayılı bir Kanun Hükmünde Kararname çıkarılmıştır. Müftülerin tayinle işbaşına

getirilmesini öngören sözkonusu Kararname, 22 Ocak 1991 tarihinde Yunan Meclisi tarafından onaylanmıştır.

Bunun neticesinde bugün, Gümölcine (Komotini) ve İskeçe'de (Xanthi) BTTA tarafından seçilmekle görev yapan birer Müftünün yanısıra, Yunan makamları tarafından atanmış "Müftüler" de bulunmaktadır. Gümölcine ve İskeçe'deki seçilmiş Müftüler, Batı Trakya'daki camilerde el kaldırma usulüyle yapılan oylamalar neticesinde belirlenmektedir. Atanmış "Müftüler" Yunan makamlarınca muhatap kabul edilmekle birlikte, kendilerine bağlı camilerin sayısı ve Azınlıkla ilişkileri bakımından marjinal bir konumda bulunmaktadır.

Yunanistan, tarafı olduğu uluslararası sözleşme ve bildirilerin ruhuna aykırı olarak, Gümölcine ve İskeçe seçilmiş Müftülerini tanımama konusunda ısrar etmektedir. Yunan makamlarına düzenli olarak ve her seviyede, Batı Trakya Türk Azınlığı'nın dini liderlerini seçme hakkı dahil, sorunlarının çözüme kavuşturulması yönünde çağrıda bulunmaktadır.

Diğer taraftan, yüzyıllardır Türk topraklarında bulunan Fener Rum Ortodoks Patrikhanesi, ülkemizdeki dini hoşgörü geleneğinin güçlü bir kanıtını oluşturmaktadır. Fener Rum Patrikhanesi laik Türkiye Cumhuriyeti'nin güvencesi altında hiçbir kısıtlamaya ve ayrımcılığa tabi olmadan dini hizmet vermekte olup, Patrikler, Patrikhane'nin karar alma organı niteliğindeki Sen Sinod Meclisi tarafından özgürce seçilmektedirler. Sen Sinod üyelerinin atanmaları dahil, Fener Rum Ortodoks Patrikhanesi'ne bağlı tüm atama ve görevden almalar ise, Patrikhane'nin yerleşik usulleri çerçevesinde, Patrik tarafından gerçekleştirilmektedir.

Yunan makamlarıyla gerçekleştirilen ikili temaslarda da, ülkemizdeki Rum Ortodoks Azınlığın istifade ettiği din özgürlüğünün ve Hükümetimizin Azınlığın taleplerinin karşılanması yönündeki somut adımların Yunanistan için örnek teşkil etmesi gerektiği her vesileyle kuvvetli bir biçimde ifade edilmektedir.